

Balys Jonas

Etnologas, tautosakininkas, filosofijos daktaras **Jonas Balys** gimė 1909 m. liepos 2 (15) d. Krasnavos vienkiemyje, netoli Kupiškio. 1924 m. baigė Kupiškio progimnaziją ir įstojo į Panevėžio mokytojų seminariją. Mokytojų Petro Būtėno ir Jurgio Elisono įkvėptas susidomėjo liaudės buitimi ir kultūra, rinko tautosaką ir tautodailės pavyzdžius. Šiai veiklai turbūt turėjo įtakos ir motina, kuri vaikystėje jam dainavo kupiškėniškas dainas. 1930 m. buvo išspausdintas pirmasis J. Balio straipsnis „Kalėdų papročiai ir burtai“. 1928 m. įstojo į Lietuvos universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą ir studijavo lituanistiką. Gabiam jaunuoliui švietimo ministerija davė stipendiją ir pasiuntė studijuoti į Austriją. Grįžęs dirbo Vytauto Didžiojo universitete ir apsigynė daktaro disertaciją. Nuo 1935 m. dirbo Lietuvių tautosakos archyvo vedėju. Jo iniciatyva buvo pradėtas leisti tęstinis leidinys „Tautosakos darbai“ (1935–1940 m. išėjo 7 tomai). 1944 m. J. Balys su šeima pasitraukė į Vokietiją. Čia jis ne tik skaitė paskaitas, bet ir dirbo mokslinį darbą parašė ir išleido vieną geriausių savo veikalų „Lietuvių vedybos“. 1948 m. emigravo į JAV ir pradėjo dirbti Indianos universitete. Per dvi vasaras jis apėmė beveik visas didesnes lietuvių kolonijas. Tai atsispindėjo jo darbe „Lietuvių dainos Amerikoje“ (1958, 1977). 36 knygų autorius. Svarbiausias darbas – 11 tomų „Lietuvių tautosakos lobyno“ (1951–1989). Atgavus Lietuvos nepriklausomybę Vilniuje išleista „Lietuvių kalendorinės šventės“ (1992), 1998 m. pradėti leisti J. Balio raštai (5 t.). Apdovanotas J. Basanavičiaus premija (1999), Gedimino ordinu (1999). Minint 100-ąsias metines prie gimtosios sodybos Krasnavos kaime atidengta atminimo lenta. Gyvena Silver Spring (JAV). Mirė 2011 m. rugsėjo 9 d. JAV, Charloteswill miestelyje (Virdžinijos valstija).